

שְׁהִקְדִים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמְסַכֵּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים, מִשּׁוּם שֶׁהִנֵּה הַקְדִים אַחֵר.

וְעַל כֵּן, כֵּן דִּין שֶׁמִּקְבֵּל מֵאָדָם דִּבֵּר בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, כְּאִלּוּ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרַת לְאֻמוּנָה, אֲלֵא (משלי שם) וְכֹא רָעָהוּ וַחֲקָרוּ, וְזֶה הוּא דְרוֹף שֶׁל אָדָם צְדִיק. שְׁהָרִי הָאָדָם הַצְדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הֶאֱמִין לְאוֹתוֹ רָשָׁע עָרוֹם שֶׁל יֵצֵר הָרָע בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב. וּמִשּׁוּם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא.

אָבֵר אוֹתוֹ צְדִיק שֶׁפּוֹחֵד מִרְבוּנוֹ, כְּמֵה רְעוֹת סוֹבֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִצִּיל אוֹתוֹ מִכָּלִם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לד) רַבּוֹת רְעוֹת צְדִיק וּמִכָּלִם יִצְיָלָנּוּ ה'. לֹא כְּתוּב רַבּוֹת רְעוֹת לְצְדִיק, אֲלֵא צְדִיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִרְצָה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִרְצָה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמִצִּיל אוֹתוֹ מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ.

בֵּא רֵאָה כְּמֵה רְעוֹת עָבְרוּ עָלָיו עַל יַעֲקֹב כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְדַבֵּק בְּאוֹתוֹ הַיֵּצֵר הָרָע וְיִתְרַחֵק מִחֲלָקוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן סָבַל כְּמֵה עֲנָשִׁים וְכְמֵה רְעוֹת וְלֹא שֶׁקָּט. פֶּתַח וְאָמַר, (איוב א) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שֶׁקָּטְתִי וְלֹא נִחַתִּי וְיָבֵא רִגְזוֹ. בֵּא רֵאָה כְּמֵה רְעוֹת סוֹבְלִים הַצְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, רְעוֹת עַל רְעוֹת, כְּאִבִּים עַל כְּאִבִּים, כְּדֵי לְזַכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.

יַעֲקֹב כְּמֵה רְעוֹת סָבַל, רְעוֹת עַל רְעוֹת תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֹא שְׁלוֹתִי - בְּבֵית לְבָן, וְלֹא יִכְלַתִּי לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ. וְלֹא שֶׁקָּטְתִי -

רִישִׁיָּה, כְּאִילוֹ אֲטָעִין עַל כְּתִיבָה כָּל מְטוֹלִין דְּעִלְמָא. בְּגִין הַהוּא רָשָׁע עָרוֹם דְּאִקְדִים עִמִּיהּ. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמְסַכֵּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים, בְּגִין דְּהָא אִקְדִים אַחֲרָא.

וְעַל דָּא כָּל דִּינֵי דְקִבֵּיל מִבְּר נֶשׁ מְלָה עַד לָא יִיתִי חֲבֵרִיָּה, כְּאִילוֹ מִקְבֵּל עָלֵיהּ טְעוּוּא אַחֲרָא לְמַהִימְנוּתָא. אֲלֵא (משלי יח) וְכֹא רָעָהוּ וַחֲקָרוּ, וְדָא הוּא אֶרַח דִּבְר נֶשׁ זַפְאָה, דְּהָא בְּר נֶשׁ זַפְאָה דָּא הוּא, דְּלֹא הֵימִין לְהַהוּא רָשָׁע עָרוֹם דִּי יֵצֵר הָרָע, עַד דִּי יִיתִי חֲבֵרִיָּה דְאִיהוּ יֵצֵר טוֹב. וּבְגִין דָּא בְּנֵי נֶשָׂא אֵינּוּן כְּשָׁלִין לְעִלְמָא דְאִתִּי.

אָבֵר הַהוּא זַפְאָה דְאִיהוּ דְחִיל לְמֵאֲרִיָּה, כְּמֵה בִישׁוּן סָבִיל בְּהָאִי עִלְמָא בְּגִין דְּלֹא יְהֵימִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף בְּהַהוּא יֵצֵר הָרָע. וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂזִיב לִיָּה מִכְּלָהוּ, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לד) רַבּוֹת רְעוֹת צְדִיק וּמִכָּלִם יִצְיָלָנּוּ יי. רַבּוֹת רְעוֹת לְצְדִיק לָא כְּתִיב, אֲלֵא צְדִיק. בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעֵי בֵיהּ. וּבְגִין כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעֵי בְּהַהוּא בְּר נֶשׁ וְשְׂזִיב לִיָּה מִכְּלָא בְּהָאִי עִלְמָא וּבְעִלְמָא דְאִתִּי, זַפְאָה חוֹלְקִיָּה.

תָּא חֲזִי, כְּמֵה בִישׁוּן עָבְרוּ עָלֵיהּ דִּיעֲקֹב, בְּגִין דְּלֹא יִתְדַבֵּק בְּהַהוּא יֵצֵר הָרָע וְיִתְרַחֵק מִחוֹלְקִיָּה. וּבְגִין כֵּן סָבִיל כְּמֵה עוֹנָשִׁין כְּמֵה בִישׁוּן וְלֹא שֶׁקִּיט. פֶּתַח וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שֶׁקָּטְתִי וְלֹא נִחַתִּי וְיָבֵא רִגְזוֹ. תָּא חֲזִי, כְּמֵה בִישׁוּן סָבִיל צְדִיקָא בְּהָאִי עִלְמָא. בִישׁוּן עַל בִישׁוּן, כְּאִבִּין עַל כְּאִבִּין. בְּגִין לְמִזְכֵּי לוֹן לְעִלְמָא דְאִתִּי.

יַעֲקֹב כְּמֵה סָבִיל בִישׁוּן עַל בִישׁוּן תְּדִיר,

כְּמֵה דְאִתְּ אָמַר לֹא שְׁלוֹתִי, בְּבֵיתָא דְלָבָן, וְלֹא יִכְלִינָא לְאִשְׁתַּזְבָּא